

Verslag boekbespreking “Het Brilletje van Tsjechov” door Michel Krielaars

Leeskring De Omslag, 27 juni 2017

Wat vonden we ervan?

Marné: Heel interessant, wat rommelig, bleef weinig van bij. Veel informatie.

Joke: Boeiend, maar veel van hetzelfde: heden, verleden, allerlei narigheid. De reizen van Tsjechov volgen is een mooie formule.

Nelleke: Interessant, maar te veel feiten, rommelig. Moeite met zijn schrijfstijl, kon er niet aan wennen.

Paulien: Moest er eerst inkomen. Vraagt zich af hoe objectief dit is. Te veel informatie. Houdt meer van de romanvorm.

Janny: Had het boek al eerder gelezen. Is goed geschreven, interessant. Wel verwarrend door alle namen. Met plezier gelezen.

Gerda: Is onder de indruk van de reizen die Tsjechov heeft ondernomen. Heeft het met plezier gelezen. Heeft zelf ook Rusland bezocht, treinreis gemaakt. Noemt nog de recensie van Piet Sybrandy in de Groene Amsterdammer, die vindt dat Krielaars slecht schrijft. Nelleke en Marné zijn hier hiermee eens.

Wil: Toegankelijk boek. Een stukje geschiedenis van de vorige eeuw over Rusland, ten tijde van Tsjechov, zoals het leven toen geweest is. Een heerlijk boek.

Richtje: Pas na een lange aanloop wordt het boek interessant. Indeling in korte hoofdstukken wel overzichtelijk, maar daardoor gefragmenteerd. Veel info, veel namen.

Annelies heeft het boek nog niet gelezen.

Korte Inhoud

De lezer wordt meegenomen op een reis door Rusland aan de hand van leven en werk van de schrijver Anton Tsjechov (1860-1904). Krielaars maakt als kind kennis met Rusland door een film naar een verhaal van Tsjechov,

“De dame met het hondje”. Ook ziet hij dan de BBC-serie Oorlog en Vrede (Tolstoj). Toen al is zijn interesse in dat land ontstaan.

De eerste ervaringen in Rusland van Krielaars zijn in 1989, de tijd van Gorbatsjov. Hij doet dan onderzoek naar de rol van de bourgeoisie tijdens de Revolutie van 1917. Hij leert daardoor allerlei mensen uit diverse delen van de Russische samenleving kennen. Later, rond 2007, brengt Krielaars weer een periode door in Rusland, als correspondent voor de NRC. Het boek geeft inkijkjes in de Russische samenleving, persoonlijke impressies van de schrijver.

Leven en werken van Anton Tsjechov zijn voor Krielaars de bron en inspiratie voor de schetsen over de Russische samenleving. Tsjechov werd in 1860 geboren in Taganrog in het westen van Rusland. Hij studeerde en woonde lang in Moskou en kocht later het landgoed Melichovo. Daarna verwierf hij nog een landgoed in Jalta. In de laatste jaren van zijn leven zocht hij genezing voor zijn tbc in Duitsland, waar hij stierf in het kuuroord Badenweiler in 1904. Hij werd begraven in Moskou.

De auteur noemt zijn boek “een zoektocht naar leven en werken van Tsjechov, en impressies van Rusland toen (2^e helft 19^e eeuw) en nu”. Deze zoektocht krijgt vorm doordat Krielaars het spoor van Tsjechov volgt van diens reis naar Sachalin, een eiland in het uiterste oosten van Rusland. Tsjechov maakte deze reis naar dit beruchte Siberische strafkamp in 1890 per trein, per boot en per koets.

Doordat Krielaars de reis van Tsjechov opnieuw maakt, geeft dit hem de gelegenheid om een vergelijking te maken van de Russische samenleving in de 19^e eeuw, aan de hand van dagboeken en toneelstukken van Tsjechov, met het huidige Rusland. Daarbij wordt vastgesteld dat veel van de problemen uit de 19^e eeuw ook in onze tijd nog zichtbaar zijn: corruptie, alcoholmisbruik, armoede, en de ongelijkheid in de samenleving.

Krielaars bezoekt tijdens zijn reis veel steden, musea (met overal brilletjes van Tsjechov!) en spreekt met Russen of bezoekt vroegere woonhuizen van Tsjechov, maar ook van andere Russische schrijvers zoals Paustovski en Achmatova.

Over de schrijver

Michel Krielaars (1961) is Chef Boeken van NRC Handelsblad en was daarvoor jarenlang Rusland-correspondent. Van zijn hand verschenen de volgende boeken:

Meeuw (1996)

En het dansen gaat door (1998)

Afkomst

de verhalenbundel Vanillevla met frambozen (2005)

Het Kleine Koude Front (2014) over de koude oorlog

Alles voor het Moederland (maart 2017), zijn nieuwste boek, gaat over de tijd van Stalin. Dit boek staat op de longlist van de Libris Geschiedenis Prijs 2017.

Richtje